

Parlamentaarinen TKI- työryhmä: tulokset ja jatkonäkymät

Kansanedustaja Matias Mäkyne, parlamentaarisen TKI-työryhmän puheenjohtaja
Tutkimus- ja innovaationeuvosto 22.6.2022

Parlamentaarinen työryhmä
Parlamentarisk arbetsgrupp

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Parlamentaarinen sitoutuminen T&K-rahoituksen kasvattamiseen

- Parlamentarisessa TKI-työryhmässä edustetut kaikki eduskuntaryhmät sitoutuvat tavoitteeseen nostaa tutkimus- ja kehittämismenot neljään prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä.
- Eduskuntaryhmät sitoutuvat valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen kasvattamiseen tavalla, jota edellä mainittu neljän prosentin bruttokansantuoteosuustavoitteen toteutuminen vaatii. Tämä edellyttää julkisten T&K-menojen kasvattamista 1,33 prosenttiin bruttokansantuotteesta olettaen, että julkinen sektori kattaa yhden kolmasosan T&K-panostuksista ja yksityinen sektori kaksi kolmasosaa.

Työryhmän esitys

1. **Säädetään T&K-rahoituslaki.** Laki määrittää vuotuisen valtion T&K-menojen tason tavalla, joka johtaa julkisen sektorin T&K-menojen 1,33 %:n BKT-osuuteen ennustetun talouskehityksen vallitessa vuoteen 2030 mennessä. Laissa todetaan yksityisen sektorin T&K-investointien kasvattamisen tärkeys julkisen rahoituksen rinnalla. Yksityisen sektorin T&K-rahoituksen kehittymistä seurataan tarkasti ja asetetaan säännöllisiä tarkastuspisteitä, joissa arvioidaan yritysten T&K-investointien kehittymistä. Lain toimeenpanossa yksityisen sektorin kannustamisen ja mukaan saamisen tulee olla keskiössä.

Lain lähtökohta on, että yksityisen sektorin T&K-investoinnit kehittyvät tavoitteen mukaisesti siten, että yksityisten ja julkisten T&K-panostusten taso nousee yhteensä 4 %:iin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä.

2. Lain rinnalla laaditaan työryhmän linjaamia TKI-politiikan periaatteita **noudattava lakisääteinen kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma**, joka vahvistaa sitoutumista T&K-rahoituksen ja toiminnan kehittämiseen sekä täsmentää rahoituksen käyttöä ja sisältöä.
3. Hallituskausittain **kukin hallitus toteuttaa omaa T&K-politiikkaansa** T&K-rahoituslain ja pitkäjänteisen T&K-rahoituksen suunnitelman puitteissa. Kukin hallitus päättää, miten T&K-rahoituslain mukainen T&K-menojen korotus rahoitetaan.

Työryhmän esitys, poimintoja

- Työryhmä pitää T&K-rahoitukseen liittyvien tavoitteiden saavuttamiselle ratkaisevan tärkeänä, että **osaamistaso yleisesti nousee**, korkeakoulutetun työvoiman määrä kasvaa ja korkeimmin koulutettujen osaaminen tulee nykyistä laajemmin koko tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän käyttöön.
- Työryhmä esittää, että erilaisia yksityisoikeudellisia (esimerkiksi osakeyhtiö- tai säätiö- muotoisia) tai julkisoikeudellisia **rahastomallisia ratkaisuja** arvioidaan ja harkitaan osana T&K-rahoituksen kasvattamisen toimeenpanoa ja rahoituksen suuntaamista.
- Työryhmä esittää myös pysyvän ja nykyistä laaja-alaisemman **T&K-toiminnan verokannustimen** käyttöönottoa täydentävänä osana kokonaisuutta.

Periaatteet

1. Ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys
2. Vipuvaikutus
3. Kokonaisvaltaisuus
4. Tieteen vapaus sekä tutkimuksen ja koulutuksen laatu
5. Vaikuttavuus
6. Kilpailullisuus
7. Yhteistyö
8. Kansainvälisyys
9. Globaalien haasteiden tunnistaminen
10. Teknologia- ja toimialaneutraalius

Parlamentaarinen TKI-työryhmä 2022, toimeksianto

- Parlamentaarinen työryhmä asetetaan jatkamaan vuonna 2021 toimineen työryhmän työtä. Parlamentaarisen TKI-työryhmän 2022 tehtävänä on laatia **kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma**, toimia **T&K-rahoituslain valmistelun seurantaryhmänä** sekä seurata kokonaisuudessaan **työryhmän linjausten toimeenpanoa** (ml. T&K-verokannustin, osajien saatavuuden varmistaminen ja mahdolliset rahastomalliset ratkaisut osana T&K-rahoituksen nostamista ja suuntaamista).

Parlamentaarinen TKI-työryhmä 2022, kokoonpano

Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä

kansanedustaja Matias Mäkyinen, pj
kansanedustaja Riitta Mäkinen

Perussuomalaisten eduskuntaryhmä

kansanedustaja Ville Vähämäki, vpj.
kansanedustaja Lulu Ranne

Kokoomuksen eduskuntaryhmä

kansanedustaja Kai Mykkänen
kansanedustaja Mari-Leena Talvitie

Keskustan eduskuntaryhmä

kansanedustaja Arto Pirttilahti
Kansanedustaja Hanna Kosonen

Vihreä eduskuntaryhmä

kansanedustaja Saara Hyrkkö
kansanedustaja Atte Harjanne

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä

kansanedustaja Pia Lohikoski
kansanedustaja Johannes Yrittiaho

Ruotsalainen eduskuntaryhmä

kansanedustaja Joakim Strand
kansanedustaja Sandra Bergqvist

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

kansanedustaja Antero Laukkanen
kansanedustaja Sari Essayah

Liike Nyt -eduskuntaryhmä

kansanedustaja Harry Harkimo

Pysyvät asiantuntijat

Valtioneuvoston kanslia

alivaltiosihteeri Timo Lankinen
osastopäällikkö Seppo Määttä

Valtiovarainministeriö

valtiosihteeri kansliapäällikkönä Juha Majanen
ylivohtaja Terhi Järvikare

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
ylivohtaja Atte Jääskeläinen

Työ- ja elinkeinoministeriö

kansliapäällikkö Raimo Luoma
osastopäällikkö Ilona Lundström

Sihteeristö

Valtioneuvoston kanslia

tiedeasiantuntija Antti Pelkonen, pääsihteeri

Valtiovarainministeriö

neuvotteleva virkamies Sanna Nieminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö

johtaja Erja Heikkinen

Työ- ja elinkeinoministeriö

teollisuusneuvos Maija Lönnqvist

Lähtökohta pitkäjänteisen T&K-rahoituksen suunnitelman valmisteluun

- Pitkäjänteinen T&K-rahoituksen suunnitelma (TKI-suunnitelma) tarkastelee (ainakin) 1) TKI-järjestelmää ja sen kehittämistarpeita sekä 2) T&K-rahoituksen kohdentumista ja kohdentumisen periaatteita.

Työryhmän työsuunnitelma, työosiot

1. Työn käynnistäminen
2. TKI-järjestelmän laajennettu tilannekuva
3. TKI-järjestelmän rakenteiden ja T&K-rahoituksen kohdentumisen suuret linjat
4. Sidosryhmien kuuleminen ja osallistaminen
5. Työryhmän kannan muodostaminen ja linjaukset T&K-rahoituksen suunnitelmaksi
6. Vuonna 2021 toimineen parlamentaarisen TKI-työryhmän linjausten seuranta
7. Työryhmän raportin valmistelu ja julkistus

Työryhmän toimikausi:
11.4.2022 – 31.3.2023.

Vuoden 2023 T&K-rahoitus kehysriihessä

- Suhteessa edelliseen julkisen talouden suunnitelmaan TKI-määrärahoja ja valtuuksia nostetaan noin 350 milj. e seuraavasti:
 - Suomen Akatemian kokonaisuus on yhteensä 500 milj. e vuonna 2023, valtuutta nostetaan pysyvästi n. 147 milj. e
 - Vuodelle 2023 sisältyy myös kertaluonteinen 10 milj. e valtuus EuroHPC-vastinrahoitukseen.
 - Strategisen tutkimusrahoituksen valtuutta nostetaan 25 milj. e.
 - Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan valtuutta nostetaan 63 milj. e
 - Veturiyritysrahoituksen valtuutta nostetaan 60 milj. e
 - Ravinnekierrätykseen 20 milj. e
 - Otetaan käyttöön alueellinen T&K-valtuus, yhteensä 10 milj. e
 - Ammattikorkeakoulujen T&K:n vahvistamiseen 5 milj. e
 - CSC:n tutkimusinfraan rahoitukseen 7,5 milj. e
 - Terveystieteiden tutkimus, 5 milj. e
- Hallitus täydentää tukikokonaisuutta verotuksen kautta myönnettävällä innovaatiokannustimella. Lisävähennykseen perustuva T&K-verokannustin otetaan käyttöön osana T&K-rahoituksen kokonaisuutta alkaen vuodesta 2023. Verokannustin valmistellaan siten, että sen taloudellinen vaikutus olisi staattisesti arvioiden vuositasolla noin 100 miljoonaa euroa.

Kiitos!

<https://vnk.fi/parlamentaarinen-tki-tyoryhma>

#TKIrahoitus

Parlamentaarinen työryhmä
Parlamentarisk arbetsgrupp

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET